

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Episcopii noue.

Sibiu, 29 Octombrie n.

În un articol al ziarului nostru în ajunul întrunirii congresului am vorbit despre necesitatea de a se accelera lucrările în afacerea cu episcopii cele noue, a căror necesitate în mod serios nu se mai poate trage la îndoială.

Cestiunea aceasta o a atins și în cuvântarea cu care a deschis congresul I. P. S. Sa Domnul arhiepiscop și metropolit, și prin cuvinte calde, prin cuvinte eșite de la inimă, prin cuvinte eșite din isvorul cel mai competent a atras atențiunea deputaților congresuali asupra acestei chestii de interes vital pentru biserica noastră.

Ca unul care cunoște importanța cestiunii, că turmei trebuie să i-se dea păstoriu bun, care să-și pună sufletul său pentru oi, păstoriu, care să stea în fruntea ei și să o conducă pe cărările cele bune, al cărui glas să fie cunoscut, și cărui cu zicoste și cu încredere să urmeze, zicem, ca unul care mai bine cunoște și simte importanța cestiunii, I. P. S. Sa Domnul arhiepiscop și metropolit a făcut provocare la marele Șaguna, care nu odată a accentuat necesitatea episcopilor noue, și care nu odată a întrevădit în tron în favoarea vederilor sale, și care, ca să nu rămână numai la contemplațiunea d'or nerealizabile, din creșterușii adunați aici în arhidieceza Transilvaniei, de la sârăci de ardeleni, a pus temelie unui fond, din care cu timpul să se acopere unele trebuințe ale episcopilor ce se vor înființa.

Am creșut noi că provocarea la Șaguna, întrepunerea metropolitului, reclamele juste ale noastre ale arhidiecezanilor vor afla resunet în inimile membrilor măritului congres, și cestiunea se va continua cu demnitate acolo, unde a fost întreruptă în congresele anterioare.

Așa a fost ea contemplată și de comisiunea organizătoare, așa a fost ea prezentată prin acea comisiune în plinul congresului, și dacă membrii con-

gresului tractau cestiunea din înălțimea, de unde a purces cestiunea organizătoare, dacă cu demnitate continuau pe baza propunerii comisiunii organizătoare, noi azi nu am mai reveni asupra afacerii.

Am creșut noi, că necesitatea de a se înființa episcopii cele noue, nu va mai fi trasă la îndoială, că terminată fiind ea în sesiunile anterioare, nu va mai fi trasă din nou în discuțiune, ca pe această temă să se mai facă vorbă, și să se mai agite spiritele.

Dacă era vorba, ca și noi să mai punem în discuțiune necesitatea de a se înființa episcopii cele noue chiar și în formă ca apărare în contra celor ce trăgeau la îndoială necesitatea înființării, ar însemna să revenim la o cestiune, peste care congresul a trecut în sesiunile anterioare, și care deci nu mai poate forma obiect de discuțiune în sesiunile noastre congresuale.

Dacă și noi am fi alunecat pe acest teren spre a reveni la lucruri decise deja, atunci și noi puteam vorbi și ne-am fi putut provoca la anteacte cu cari de bună seamă și noi puteam face efect, dacă gândul nostru ar fi fost, ca prin vorbe lungi să perdem vremea și să apărăm o cauză sfântă, care nu pentru aceea se amână din unele părți, fiind-că nu s'ar recunoște marea importanță pentru binele bisericii.

Pe când Marele Șaguna îndată după restaurarea ordinii publice după crâncena revoluțiune din anii 1848—49 lucra și ortodoxia ajutat de cei mai buni români ortodoksi pentru restaurarea vechii noastre metropolii, dușmanii bisericii noastre înființază aici în Transilvania o metropolie greco-catolică, căreia se mai adaugă 2 noue episcopii una cu rezidența în Gherla pe teritoriul Ardăului, și alta în Banat cu rezidența în Lugoj.

Aceste 2 episcopii au fost făcute cu cugetul dat pe față, ca să-și înmulțescă credincioșii din șirul credincioșilor nostri.

Și dacă am fi spus noi fraților din diecesă Aradului, că în Transilvania părțile nordice pe lângă cea mai

mare bunăvoință și pe lângă cele mai mari bunfăcări și pot bine administra cu un singur arhiepiscop aici în Ardél, față de care greco-catolicii pun 2 arhiepiscopii, dintre cari unul cu rezidența în acele părți; dacă am fi descoperit, că credincioșii nostri din acele părți reclamă ajutoriu pe lângă păstoriul bun actual, căci sunt în pericol, ar mai fi putut ore esclama cu emfază, că nu avem necesitate de alți arhiepiscopii?

Nu vorbim de părțile bihorene, nici de aceea întru cât în fața episcopului greco-catolic din părțile acelea față cu agitațiunile lui — și ale unui cler în ajutoriu căruiu anual stă un capital de peste 200.000 de corone, poate suporta lupta consistoriu din Oradea-mare în frunte numai cu vicariul actual.

Nici despre părțile bănățene nu vorbim; una însă nu o putem ascunde: dacă acolo s'a făcut o episcopie pentru a ne ataca pe noi, pentru-ce noi nu am putut înființa în Timișoara un consistoriu cu un episcop în frunte, dacă nu pentru alte trebuințe de ale bisericii, cel puțin spre a ne apăra.

Ne mărginim deci la cele puține zise în afacerea aceasta, și nu ne putem suprima durerea, că nu au fost considerate interesele mari ale bisericii, cel puțin în așa formă, ca să nu se mai revină la discutarea necesității de a se înființa episcopii cele noue.

Dacă tractam cestiunea în cadrul propunerilor făcute de comisiunea organizătoare, facei alt-ceva mai bun tot nu puteam face în congres în stadiul de azi al afacerii, cel puțin dam vedea, că nu alte interese ne conduc, ci numai binele general al bisericii.

Deslănțuirea pasiunilor tocmai la această cestiune pe noi ne-a atins dureros, căci după vederile noastre această cestiune merită să fie tratată „sine ira et studio”.

Trecută afacerea prin congres așa după cum a trecut, este datorința noastră a celor de la presă, să o urmărim cu bunăvoință, și să cerem de la cei chemați, ca să fie pătunși de binele general al bisericii, și să caute a accelera

resolvirea ei — accentuăm, în interesul bineințelei al bisericii.

Și să facă tot ce zace în puterea noastră, și în toate lucrările noastre să fim conduși de interesele bisericii.

Să facem cel puțin aceea ce putem, ca să nu se zică, că noi am zădărnicit din interese personale și locale interesul și realizarea binelui general.

Să ne creăm după puterile noastre organe de apărare, ca cel puțin în defensivă să dispunem de forțe egale cu neamicii bisericii noastre.

Să ne grupăm cu încredere în jurul aceluia, care cu inimă curată și cu multă abnegațiune lucră pentru a pune în practică ceea ce a contemplat Marele Șaguna, și pentru care a făcut îngrijire și în partea materială în testamentul său.

Să lucrăm în direcțiunea aceasta cu iubire, ca și prin aceasta să ne arătăm că suntem fiii unei și aceleiași biserici.

Disolvarea dietei? E aproape o săptămână de când contele Tisza István a primit de la Coronă mandat pentru formarea noului guvern, și totuși criza nu numai că nu e delăturată, ci se pare chiar a fi pe calea spre ultima etapă, după care numai disolvarea dietei ar mai pute să urmeze.

Vestea despre designarea contelui Tisza la postul de ministru-president a produs adevărate fervețe mare în sinul opoziției și — între apponyisti. În opoziție, sigur din cauză că Tisza fiind de obște considerat ca reprezentant al guvernării energice, al așa zisei politici „de mână tare”, opoziționali se tem că sub el vor fi îninuți în frâu și nu-și vor mai pute juca membrilor obstrucțiunea și vor mai eștr' într' apponyisti designarea a provocat resens primu loco pentru-că prin venirea la putere a contelui Tisza prospectele contelui Apponyi de a fi barem ministru de interne, dacă nu ministru-president, sunt de nou spulberate. Acestea sunt adevăratele motive ale resensului, pe când cele mărturate sunt: că Tisza prin angajamentul luat, de a esopera modificări în proiectul de „program militar” al partidului liberal în sensul vederilor Coroniei, „a tradat” interesele „națiunii” față cu „veleitățile” absolutistice ale „camarilei”, că programul său

FOIȘORĂ

Din file vechi.

(Fine).

Înțelesul manuscrisului cu fragmentul din legenda Coptilor e următoriu:

Archelides își avea originea dintr'o familie vechiă nobilă, din Roma; tatăl său Ioan, mamă-sa Smilicte, creștini adevărați și evlavioși. — Abia număra 12 primăveri, când mărta crudă răpi pe tatăl său, „care în deplină liniște sufletească trecu în împărăția dreptilor”. Mândria de mamă visă pentru odorul inimei sale cel mai strălucit viitoriu la curtea împărătească bizantină. După ce Archelides cercetă școlile din Roma, mamă-sa l' trimite, însoțit de doi servitori, cu multe scumpeturi, în Grecia, ca să se d-săvârșască în ale științei. Pe mare suferie naufragiu. Dumnezeu însă nu l' lasă pradă valurilor turbate, ci îl mântue la uscat. Intrându-se puțin ispitește limanurile mării, spre a afla un adăpost mai scutit, mai sigur. Cercetând el pe maluri dă de-odată peste un cadavru plin de viermi, care i' învederază totă nimicnicia

și deșertăciunea vieții acesteia. Într'atâta se amărăște, în cât se decide să renunțe cu totul la viața lumescă, și să trăiască numai și numai „împărăției cerurilor”.

Ispitind mai adânc locurile acelea, ajunge într'o zi până la o mănăstire; era mănăstirea „sfântului Ramanius”. Vădând traiul și lucrul monachilor, se hotărăște a se face și el călugăr. Roga pe stariț, numindu-l tată, să l' primescă în mănăstire ca monach, căci de nu, pentru viața lui el va da socotela Tatălui din ceriu „în ale cărui mâni se află ajutoriu și îngrijirea mea”. Starițul cât ce-l zărește observă la el ceva supranatural, o lumină sfântă ce îi flutura în jurul capului, auzind însă vorbele lui nu șovărește, ci îl primește cu bucurie în tagma monachală.

Când însă se între în capela mănăstirei, Archelides depune un jurământ, că de aci încolo față femeiescă nu va se mai vadă; mai bine morțe. Purtarea lui era sfântă; odată nu eșia din voia Tatălui sfânt și din dorința mănăstirei. Prin purtarea lui în cinrând ajunge la cel mai înalt grad de perfecțiune creștină, și Dumnezeu îl investeste cu darul de a face minuni. Vindeca omeni (bărbați) de ori-ce bôla erau cuprinși. — Vestea despre minunile lui străbate până în mari

depărări, și mi de omeni curg la dînsul, ca să-și ispășescă păcatele, să se vindece de bôlele trupesti și sufletești.

A casă mamă-sa aștepta cu mare dorire o știre de la fiul ei, „al cărui nume, dulce e buzelor ei”, dar' înzadar. Ne-căpătând nici o veste, își pierde nădejdea de a l' mai vedea și l' jeluiesc bocindu-l ca pe mort: „Plâng și mă jeluiesc după fiul meu Archelides, pe care îl iubesc; fraților și cunoscuților, jeluiește și plângeți cu mine morțea iubitelui meu fiu!”

Deodată cu nădejdea însă își perdă și liniștea; o căuta pretutindenea, în jale, în veselie, — nicăiri însă nu o afla, ci numai în fapte de caritate creștină. În lapădarea de sine.

Trăia numai pentru alții. Milostivă pe cei săraci și neputincioși. Zidi și un asil pentru peregrini, și se hotărî să viețuiască în el, ferită de șgomotul și valurile vieții lumești.

Că întemeri din mănăstire se sfântosă niște călugări după mănăstirea „sfântului Ramanius”. Vădând ei mai mulți bolnavi în asil, se adresară către stăpâna asilului, cu cuvintele: De ar pute neputincioșii acestia merge la „Apa Ramanius”, unde este sfântul Archelides, nu ar mai suferi, căci Sfântul

face rugăciuni și îi vindecă, pentru-că Dumnezeu este cu el”.

Mama, prințând astfel de graiu din limba călugărilor îi rogă să-i spună mai multe despre sfântul acela, unde și cum e? Căci ar voi și ea să mergă la el, căci suferă de o grea bôla sufletească.

Ea recunoscu în sfântul descris de călugări pe fiul ei, creșut mort, și dorința de a merge la el, de a l' vedea, de a l' îmbrățișa și stringe la sinul ei de mamă, o neastimpăra.

Acum îl vedea cum se rogă pentru cei neputincioși, acum, cum o îmbrățișază, — și plângea de bucurie. În zadar se străduiau acum „sfântii părinți” să o abată de gândul acesta, declarându-i că sfântul nu va suferi să i-se înfățișeze chip de femeie. Ea nu-i mai ascultă. Merge la episcop, îi încredințază totă averea; căci „eu merg la Archelides, odorul inimei mele, care e sfânt; merg și mă fac călugăriță și bucuria mea va fi mare”.

Ajungând la „Apa Ramanius” trimite vorbă starițului, fiului ei, că mama lui îl caută, să vină să o vadă și să-i vorbească. Archelides prințând vestea despre sosirea mamei sale, se cutremură. În sufletul său puterea jurământului începe luptă cu iubirea

de guvernare, în cestiunea „postulatelor naționale” cu privire la armată nu mulțamește dorințele „națiunii”, și alte de acestea, sunt numai *pretexte* la acoperirea motivelor adevărate.

Sub astfel de auspicii și-a început contele Tisza activitatea întru împlinirea angajamentelor luate față cu Coróna, care activitate până acum se reduce la următoarele:

Re'tors de la Viena, a intrat în tratative cu politicianii fruntași atât din partidul liberal, cât și din opoziție; cu cei dintâi în cestiunea modificărilor programului, cu cei din urmă în cestiunea sistării obstrucției.

În cestiunea modificărilor partidul liberal a ținut Mercuri s'era și Joi s'era (a s'era) conferință, în care a fost discutat programul militar (tipărit în textul propus de ancheta de nouă și distribuit deputaților împreună cu modificările cerute de Tisza). Despre hotărîrea ce se va fi luat nu avem știri. Din rapoartele despre decursul de Mercuri al conferinței se poate deduce însă, că *majoritatea partidului s'a învoit cu modificările cerute de Tisza*, față cu cari — Mercuri — Apponyi și ai sei făceau opoziție, ear' după ședință au dat câtorva ziare informațiune, că ei vor eși din partidul liberal dacă se primesc aceste modificări.

Cât despre atitudinea partidelor opoziționale, zierele de eri aduc știri, că atât partidul independent, cât și cel popular, au hotărît „continuarea luptei energice” (adecă obstrucție) și față cu fiitorul cabinet Tisza. Ear' răspunsul la această „continuare” din partea lui Tisza va fi *disolvarea dietei*.

Acésta o prevede, altcum, și „Alkotmány”, organul partidului popular, care în primul din numărul dto 28 Octobrie apela la aderența partidului, ca să stea gata, pentru-că în cercurile politice s'a răspândit svonul — zice numitul ziaru — că *Tisza va disolva dieta încă la începutul săptămânii viitoare*, dacă va observa cu ocaziunea prezentării noului guvern în dietă, că obstrucționistii nu voesc să desarmeze.

Sf. Sinod al bisericii ort. din România și-a început Dumneacă sesiunea de tomnă a anului curent, sub presidenția metropolitului-primat și în ființa de față a ministrului-president D. Sturdza, în calitate de ministru ad interim la resortul cultelor și instrucțiunii publice. După cetirea decretului regal de deschidere, făcută prin dl Sturdza, și după alegerea comisunilor, la propunerea dlui Sturdza sinodul a hotărît rețipărarea Testamentului-Nou în ediție populară după textul aflat la mănăstirea Neamțu.

Întâlnire de împărați la Wiesbaden. Se da ca pozitivă știrea, că *împăratul Vilhelm II. și țarul Nicolae II.* săptămâna viitoare vor avé întâlnire la Wiesbaden.

fiască. Puterea jurământului învinge, și el o rógă prin solă, să nu se supere, căci nu-și pôte calca jurământul. Mamă-sa auînd vestea, nu se depărtază, ci îl rógă de nou să vină, ca să 'l vadă baremi, ca sufletul să-i fie mângăiat. „Odorul meu, vino, ascultă-mi rugarea. Trecut'am prin multe cuprinsuri, peste mare, înderțul meu am lăsat Romania”) numai ca să te ved, vino, căci de nu vei veni, voui merge în pustie, ca să mă sfășie fiarele sălbătice”.

Auînd Archelides rugarea acésta, îl duria inima de milă, nu știa ce să se facă. Jurământul nu și-l putea calca, pe mamă-sa n'ar fi voit să o supere și nenorocescă. Scăpare numai la Dzeu era. Cađu în genunchi și roși o rugă terbinte, ca să 'l mântuiescă, apoi porunci să aducă pe mamă-sa. Dar' — minunea Domnului. Când intră mamă-sa în chilă odorului, el era mântuit. Dzeu îi feri sufletul de păcat, și îl luă la sine. Veđend biata mamă pe fiul ei mort; îl jăl și boc. Se rugă lui Dzeu, ca să se indure și de sufletul ei — să 'l primescă în cuprinsul cerurilor, și Domnul se înduplecă spre ruga ei și o luă la sine și pe ea.

La înmormântare un glas fú auđit, era glasul sfântului, care se ruga, ca să 'l îngrope cu mamă-sa împreună, ceea ce se și întâmplă cu mare solemnitate.

N. Regman.

Zierele rusești salută acésta întâlnire ca pe o nouă garanță a păcii. „Birzevija Vjedomosti” zice, că toți amicii sinceri ai păcii resuflă ușurați la vestea despre acésta întâlnire, care se pare a fi o notă colectivă la strigătele de războiu venite din Asia.

Neîndoios, că acésta nouă întâlnire de împărați e de mare însemnătate, ceea-ce rezultă și din faptul, că ministrii de esterne conte Bülov (Germania) și conte Lambsdorf (Rusia) încă vor fi prezenți la ea.

„Pacifierea” din Macedonia. În 21 Octobrie reprezentanții din Constantinopol ai Rusiei și Austro-Ungariei au înaintat sultanului un nou proiect de reforme pentru Macedonia, amplificat, pe baza căruia pacifierea se se pôte face mai cu succes. Cum se raportează din Constantinopol ziarului „Lokalanzeiger” (Berlin), sultanul a declarat celor din jurul său, că *de cât se accepteze acest program amplificat, mai bucuross se dă în tîrguță cu Bulgaria, ori plécă cu războiu contra ei*. Din același isvor se raportează, că Sâmbătă și Duminecă s'a ținut consiliu de ministri sub presiunea sultanului, care a hotărît respingerea programului.

În același timp se raportează, că *desarmarea începută săptămânile trecute, din partea Bulgariei și Turciei, s'a suspendat*, ceea-ce se pôte reduce la prima impresiune ce a făcut noul proiect de reforme.

Cât pentru atitudinea comitetului revoluționar față cu reformele, „Kölnische Zeitung” are telegramă din Sofia dto 28 Octobrie, în care se spune, că conducătorii comitetului se vor întruni cât de curînd în conventicol, la care vor participa și Boris Sarafov (a cărui mörte de atâtea-ori s'a vestit) și generalul Zoncev. În acest conventicol vor hotări apoi asupra întrebării, că să aștepte öre reformele promise de marile puteri, ori să continue lupta? În cazul că vor hotări continuarea luptei, vor schimba tactica, disolvând bandele mari și luptând în cete mici pe întreg întinsul țerii.

Revoluție albaneză contra Turciei. Conform unor rapoarte date din Athena, pe la mijlocul lunii curente albanezii au ținut adunare în districtul Djacova și au hotărît, ca în timpul cel mai apropiat să începă în Grecia *organizarea trupelor albaneze-grecesti*, accentuând unanim, atât albanezii mohamedani, cât și cei creștini, că în considerarea scopului național trebuiesc lăstate la o parte ori-ce frecări și neînțelegeri religioase. Numai în privința timpului de începere a acțiunii nu s'au putut uni părerile; cei mai impacienți voinc imediată intrare în acțiune, fără considerare la desvoltarea ce o vor lua evenimentele din Macedonia, în timp ce moderatii erau de părere că să se aștepte până la primăvară. Hotărîrea în cauză s'a concredut în fine unei comisuni, care în acésta privință va aștepta să hotarască înău „asociația albaneză-elină”, care și are sediul în Athena, și care la adunarea acésta a fost prezentată prin un deputat dietal din Tessalia și prin un căpitan de artilerie în serviciu activ.

„Asociația” acésta dispune deja de un milion de franci pentru începerea acțiunii și capătă în continuu sume considerabile de pe la aderenții din Salonic, Constantinopol, Creta și Egipt. Ear' în însași Albania procurarea armelor și celelalte lucrări de organizare au înaintat în așa măsură, în cât punerea pe picior de războiu a 50.000 de luptători albanezi, pentru atacarea stațiunilor turcești, se pôte face în cel mai scurt timp.

În urma acestei asocieri albaneze-eline Turcia stă deci în fața unei fase noue a mișcărilor revoluționare, pôte chiar mai periculoasă de cât revoluția din Macedonia.

Oficială.

Oficiile parohiale din comunele în cari recoleta bună ori alte împrejurări locale favorabile au admis facerea și încheierea colectei pentru biserica catedrală — sunt poftite a trimite direct la oficiul cassei consistoriale rezultatul acelei colecte împreună cu un scurt raport.

De la congres.

— Raport general al consistoriului metropolitan ca senat școlar. —

(Urmare).

Ad 5. Edificii de scôla: a) proprii: Archidieceasa + 22, Arad + 11, Orade + —, Caransebeș + 31; b) inchiriate: Archidieceasa + 15, Arad + 3, Orade + —, Caransebeș + —.

Ad 6. Sale de instrucțiune: a) corespunđătoare: Archidieceasa — 29, Arad — 55, Orade — 26, Caransebeș + 36; b) necorespunđătoare: Archidieceasa + 36, Arad + —, Orade + 26, Caransebeș + 3.

Ad 7. Grădini de pomărit: Archidieceasa + 18, Arad — 74, Orade + 8, Caransebeș + 45.

Ad II. 1. Scôle: Archidieceasa + 187, Arad + 9, Orade + —, Caransebeș + 18. 2. Scôle comunale și de stat în comune de-ale noastre: Archidieceasa + 182, Arad, comunale + 24, de stat 48, Oradeamare, de stat — 3, Caransebeș + —.

Ad 4. Numărul total al posturilor: a) de învățatori: Archidieceasa învățatori și învățătoare + 60, Arad + 5, Oradeamare — 2, Caransebeș + 8. b) de învățătoare: Archidieceasa —, Arad —, Orade + 2, Caransebeș + 6.

Ad 6. Numărul învățătorilor: a) definitivi: Archidieceasa + 41, Arad + 27, Oradeamare — 17, Caransebeș + 4. b) provisorii: Archidieceasa — 56, Arad — 15, Oradeamare — 27, Caransebeș + 19.

Ad 7. Suma salariilor învățătoresți: Archidieceasa + 8057-74 cor., Arad — 50,167.19, Oradeamare — 4374, Caransebeș + 16,918-64.

În celelalte amintim cestiunile principale de mare însemnătate, cari s'au sulevat în periodul acum expirat asupra unor afaceri școlare.

Se provôcă adecă conflicte în privința cuincuenaliilor întră comună ca proprietariul scôlei, și întră învățătorii ales de comună, anume acolo, unde concursul pentru postul vacant nu s'a redactat cu cuvenita precauțiune și esactitate, și unde alegerea s'a făcut fără de a reflectă la cuprinsul petițiunilor de concurs.

În privința acésta escându-se divergențe de vederi chiar și cu guvernul țerei, afacerea, fiind de interes general, s'a transpus plenului consistorial, unde s'a și rezolvat, așa credem, în mod corect și cu posibila cruțare a principiilor dreptului universal, cât și a intereselor comunelor cari susțin scôle.

Despre acésta afacere espunerea detaiată aflându-se în raportul general al plenului, senatului școlar i-a rămas numai chiamarea să invite consistorele eparchiale, și prin acelea oficiile protopresbiterale și comitetele și sinodele parohiale, ca, spre a evită în viitorii pretensiuni neintemeiate la cuincuenalii, din partea învățătorilor, e de neapărată trebuință, ca concursurile pentru întregirea stațiunilor învățătoresci vacante să se redacteze limpede și lămurit, cu espresa accentuare, că alte emolumente decât cele espuse în concurs nu se acórdă nici într'un cas pentru învățătorii cari au servit la altă scôla.

Pe lângă acésta, comitetele și sinodele parohiale să examineze prealabil cu rigöre suplicele de concurs, și să încunoștințe pe concurenții cari și-au anunțat titlu la cuincuenalii, că numai așa pot veni în combinare de a fi aleși, dacă și vor concorda suplicele cu tôte punctațiunile concursului, și nu vor face pretensiuni ce trec peste cadrele concursului. Se înțelege de sine, că comunei 'i stă în voia a admite suplice de concurs și a alege învățatori și cu titlu la cuincuenalii câștigat la altă scôla, în cazul acesta însă comuna nu mai pôte denega acordarea cuincuenaliilor, când le sosește timpul.

Altă modalitate, prin care comunele se scutesc de sarcini nesuportabile prin adausul cuincuenaliilor, este reducerea salariului învățătoresc la minimul legal, care se admite necondiționat atunci, când postul de învățătoriu se află în vacanță, deöre-ce atunci drepturi acurite nu se vațemă prin reducerea salariului.

A fost oportun a emite atari normative, căci de atunci încöci n'au mai intrat recourse de cuincuenalii, și deci se pare că s'au delăturat cauzele de conflict întră comună și învățătoriu.

Altă cestiune gravă s'a sulevat prin un ordin ministerial adresat inspectorilor de scôla regești, cum se vede pe întregul teritoriu al archidiecesei, ear' în alte părți prin ordine speciale, în înțelesul cărora la scôlele de stat populare, începînd de la a treia clasă, religiunea are să se propună și pentru elevii nostri în limba magiară.

Acésta normă, dispusă cu provocare la §-ul 17, art. de lege XLIV/1868, care tracțeză despre egala îndreptățire a naționalităților, am aflat că e, de o parte în flagrantă contrarietate tocmai cu legea, pe care se întemeiază, — apoi cu legea instrucțiunii populare art. XXXVIII/1868, §-ii 57 și 80 — mai de parte cu §-ul 175 din statutul organic al bisericii noastre, — și în fine cu scopul și rezultatul creșterii morale-religiöse.

Între actele acestei afaceri, acliuse aici sub „/”, se află circulariul nostru din 21 August, 1902, nr. 264, adresat consistoriilor eparchiale, care reproduce vederile noastre în espunere detaiată.

Cu tôte acestea, ulterior s'au făcut încercări pentru catechisare în limba magiară la gimnasiile din B.-Ciaba și Timișöra și la preparandia de stat din Timișöra în diecesa Aradului, și tot așa s'a grăbit biserica reformată a dispune la gimnasiul ei din Oraștie, (Va urma)

Sfințirea bisericii

din Porumbacul-superior-răsăritean.

— Raport special. —

O zi plăcută, o zi de s'erbătoare și de elevare sufletescă a avut poporul de comuna Porumbacul-superior-răsăritean și cele din jur în 14/27 Octobrie a. c. (Cuvioasa Paraschiva). În acésta zi s'a petrecut aici un moment însemnat în viața bisericească, un act mareț, care timp îndelungat se va păstra cu plăcută aducere aminte și va fi adănc gravat atât în inimile credincioșilor nostri ortodoci din acésta comună, cât și din împrejurime. S'erbătörea acésta indeosebi însemnată pentru comuna bisericească Porumbacul-sup-răs. a fost: *sfințirea növei biserici*, edificată cu mari jertfe din partea poporului drept credincios de aici.

Știm cu toții, câtă ostenelă și jertfa reclamă o astfel de zidire. De altă parte știm și aceea, că multe lucruri bune și frumoase se pot face cu poporul nostru, care e dotat de la natură cu calități sufletesti nobile, dacă conducătorii lor — după cum förte des s'a mai accentuat — preotul și învățătorii, își implinesc sfința lor chiamare, căreia s'au dedicat. De la acésta atărna — dacă nu de tot — apoi în partea cea mai covirșitöre înaintarea și fericirea comunei în care trăesc.

Ideia zidirii unei noue biserici în acésta comună a fost de mult plăsmuită întră credincioșii de aici, dar' lipseau mijlocele și mai presus de tôte conducătorii și adevăratul părinte sufletesc. Dacă bunul Dumnezeu n'ar fi binecuvîntat acésta comună cu un preot zelos, harnic și conștu de chiamarea sa apostolica, cum e actualul paroch Nicolae Solomon, ideea ar mai fi rămas mult timp neintrupată. La stăruința neobosită a acestui paroch și prin conlucrarea și a altor bărbați vrednici ai comunei acesteia s'a câștigat înainte de acésta cu câțiva ani de la erariu o grădina în schimb cu alte realități ale comunei pol tice, care grădina s'a destinat de pe atunci ca loc pentru edificarea noue biserici, fiind situată la cea mai favorabilă și frumoasă pozițiune, în mijlocul comunei.

Tot la stăruința parochului s'a sporit averea bisericii, s'a adunat materialul trebuincios, s'au întreprins colecte în scopul zidirii și în primăvara anului trecut zidirea s'a putut începe și acum cu ajutorul lui Dumnezeu s'a veđut terminată, sfințită și predată destinațiunei sale.

Mândre națională și tărie sufletescă își impune îndeplinirea sfințirii unei biserici, revocându-ne în memorie rolul important ce biserica l'a avut în trecut pentru poporul nostru, fiind ea scutul cel mai puternic al existenței noastre naționale.

La asemenea ocaziuni ni-se dă plăcutul prilej, de a admira sublimitatea cultului divin

*) *Δικα ντε ρομανια νευου.*

ortodox, care ne transpune simțirile în sferele cele mai înalte, la tronul Tatălui ceresc, de unde totă bunătața și tot darul se revarsă preste noi.

Asemenea acte se îndeplinesc — după puțină — din partea arhierilor, a căror venire în atingere cu poporul, nu numai că dau actului o însemnătate mai mare, ci împrejurarea aceasta a fost în toate timpurile cel mai puternic mijloc de oțelire a dragostei și alipirii către sf. biserică strămoșească și sfințele ei așezăminte.

Cu mult dor am așteptat și noi credincioșii de aici să vedem la această ocaziune în mijlocul lor pe supremul cap al bisericii noastre: Escelența Sa I. P. S. Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan, al cărui interes față de fiii săi sopolitești, de către străbătute toate colțurile de Dumnezău scutitei noastre metropolii ortodoxe din această patrie.

Dorința noastră, din cauze binecuvântate, E. Sa — pe lângă tot zelul și abnegațiunea, cu care își îndeplinește greua chemare de cap al bisericii — nu ni-a putut împlini, ci a autorizat cu conducerea acestui act pe Rev. Domn ascs. consistorial Mateiu Voileanu, pe lângă asistența diui protopop tractual Ioan Cădea. (Va urma).

Conferențele preoțești.

Nr. 567/1903

Convocare

În sensul dispozițiilor noastre înalte se convoca prin această preoțimea noastră din tractul Alba-Iulia la conferința anuală, care se va ține Joi în 6 Novembre st. v. în localul școlii de la biserică din Alba-Iulia-oraș, cu următoarea:

Ordine de zi:

1. Precis la 9 ore a. m. începerea st. liturgii cu predică și invocarea ducului sf. — la care fie-care preot, fără excepțiune, este îndatorat a lua parte.

2. Deschiderea conferinței prin protopresbiterul-president.

3. Citirea apelului nominal.

4. Comunicarea ordinelor mai înalte, cari privesc ținerea conferinței.

5. Tema: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate cu popor și cu cari mijloce s'ar pute lucra mai cu efect la delăturarea lor?” Cu prelucrarea temei se însărcinează preoții: G. Albu din Geoagiu-sup. și Candin Suci din Măgina.

6. Tema: „Compunerea unui plan cronologic, care să cuprindă toate obligămintele oficiale ale unui paroch din decursul unui an.”

7. Tema: „Care trebuie să fie ținuta preoțimii noastre în referințele ei sociale peste tot — și deosebi față de preoțimea altor confesiuni.” Cu prelucrarea temei se însărcinează parochul Fl. Rusan din Maieri.

8. Tema: „Cari pot fi mijlocele cele mai aplicabile și mai sigure la stăpînire concubinatelor și resp. căsătorilor fără binecuvântare biserică?” Cu prelucrarea temei se însărcinează parochii: Irimie Ilescu din Stremț și Vas. Maxa din Gârbova-sup.

9. Discușiune asupra planului de organizare a unei societăți de ajutorare pentru preoțimea și învățătoria noastră. Referent parochul Ioan Frâncu din Cetea.

10. Statorirea locului pentru ținerea proximei conferințe.

11. Propuneri.

12. Alegerea comisiunii pentru verificarea protocolului.

Alba-Iulia, la 10 Octobrie 1903.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

NOUȚĂȚI

Declarațiune. Din incidentul interperării făcute de domnul deputat P. Rotariu în congresul național-bisericesc în cauza par. Mangra, foia de la Arad nemulțămîntă cu răspunsul categoric dat în nrul nostru penultim, mă suspitonéză, că eu ași fi „aranjat afacerea interperării” și această de sigur nu „din proprie inițiativă”.

De-și față de omeni ca cei de la numita foie, cărora nu le este suficientă declarațiunea solemnă a dlui Rotariu, că din propriu indemn a făcut interperarea, ași fi dispensat de a mai răs-

punde, totuși pentru delăturarea ori-cărei banueli, venită din ori-care parte, de clar s'erbătorește: *că nu am vorbit cu dl Rotariu nici un cuvânt, nici din propria inițiativă, nici pus la cale de cineva, în cauza interperării.*

Tot așa de neadeverată este și știrea dată, că „dl Rotariu a fost oșpe la masa I. P. S. Sale”.

Fapt e, că dsa a fost invitat la masă, dar' nefiind deplin sănătos, s'a dispensat.

Dnul Rotariu a fost la Escelența Sa numai o singură dată și anume după deschiderea congresului dimpreună cu ceilalți domni deputați, când s'au prezentat în corpore înaintea Escelenței Sale.

Acesta e purul adevăr.

Unde sunt martorii, cari au văcut pe dnul Rotariu la masa I. P. S. Sale?

Dr. George Proca.

De la „reuniunea rom. de musică” din Sibiu. Mercuri și-a ținut adunarea generală de est-an „reuniunea română de musică” din Sibiu, sub presidența dlui Dr. V. Bologa, directorul școlii civile de fete a „Asociațiunii”. Reservându-ne să dăm despre această adunare raport detaliat în numărul următoriu, anticipăm aci rezultatul constituirii pe noul an în următoarele: *president* a fost ales protopresbiterul ascsor consistorial Mateiu Voilean, director de musică: Herman Kirchner, secretariu Dr. Tiberiu Brediceanu, secretariu „Albina”, cassariu Ioan Rebeș, funcționariu la „Albina”, archivaru Candid Popa, învățătoriu la școala de aplicație a seminarului Andreian, econom Ioan Silaghi, funcționariu la esacroratul consistorial, membri în comitet: Nicolae Benția, funcționariu la „Albina”, Dr. Aurel Crăciunescu și Vasile Stam, profesori la seminarul Andreian.

Hymen. Dr. Eugen Rozvány, candidat de advocat în Salonta-mare, își va serba cununia în 7 Novembre n. a. e. în Arad cu dragălașa d-șoară Flora Beleş, simpatica fiică a d-lui notar public reg. Ioan Beleş din Arad.

Anastasia Piso și Nicolae Păcurariu anunță serbarea cununii lor, care se va celebra Duminecă, în 19 Octobrie st. v. în biserică gr.-ort. din Porcești (tractul Avrig).

Douăzeci și cinci ani director de școlă. În 26 Octobrie și-a serbat dl Iosif Elischer jubileul de 25 ani de când a fost numit director districtual al școlilor medii de pe teritoriul districtului sibian, într-o cari și școlile noastre medii din Brad și Brașov. Din prilejul acestui jubileu dl Elischer a fost felicitat din partea tuturor școlilor, în numele cărora directorul Rombauer (de la școala reală din Brașov), în fruntea unei deputațiuni i-a predat un album de peste 150 portrete de ale profesorilor de la numitele școlă. După primirea deputațiunilor s'a dat la „Unicum” banchet, la care au luat parte vr'o 150 persoane.

Nou advocat român. D-nul Dr. Lucian Borcia a depus zilele trecute cu frumos succes cursa de advocat. Pe cât suntem informați, noul apărător al legii își va deschide cancelarie advocațională aici în Sibiu.

Statua drului Davila. Duminecă s'a făcut în București desvîlirea statuei ridicată în memoria generalului Dr. Carol Davila, care chîmăul în fîcra de principele Sîrbeiu, a rămas omul de încredere și al principelui Cuza, cum și al principelui-rege Carol, lucrînd cu mîntă cunoștință la crearea și perfecționarea statului medical în România. Statua e în curtea facultății de medicină, reprezentînd pe Davila în mărime naturală, cu fața spre bulevardul independenței, și avînd pe pedestal în partea din față inscripția: „Generalul doctor C. Davila 1828—1884. Spitalul oșterii din Mihail-Vodă. Școala națională de medicină și farmacie. Școala veterinară. Serviciul sanitar al armatei. Serviciul sanitar al Principatelor-unite. Asilul Elena Dîmna. Eforia spitalelor civile. Școala de surdumuși. Facultatea de medicină din București. Institutul de chimie. Inițiator, creator, organizator. 1853—1884”.

Pe partea din dos a pedestalului sunt înscrise numele membrilor din comitetul de executivă a ridicării statuei, ear' la pîlele pedestalului e o cunună de bronz cu următoarea inscripție:

„Lui Carol Davila. Recunoscătorii doctori și farmacisti bulgari, foști elevi ai școlii de medicină din București”.

Statua a costat 40.000 de lei; e de bronz, făptură a sculptorului Carol Sterck, turnată în atelierul școlii de arte și meserii din București, ear' pedestalul e de marmoră. Înălțimea întregii statue face 7 metri.

Producțiune teatrală și petrecere în Țelna. Comitetul parochial gr. or. din Țelna (tractul Alba-Iulia) invită la producțiunea declamatorică-teatrală, ce se va arangia Duminecă în 19 Octobrie st. v. în sala cea mare a școlii gr. or. din Țelna (din incalculul sfințirii acelei școlă). Începutul la 6 ore s'era. Prețul de intrare la bunăvoința on. public, ear' ofertele marininose se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul e destinat în favorul școlii. Programul: 1. „Despre însemnătatea școlii”, disertațiune de Ioan Medrea, st. jurist. 2. „Mărteaune de Decebal”, de G. Coșbuc, declamată de Ioan Bian, st. jurist. 3. „Idil la țară”, comedie localisată de Maria Baiulescu. 4. „Peștorii”, poesie comică de T. Sperianță, declamată de Ioan Tulbure, notariu. 5. Dans.

Conferință învățătorească. „Despărțământul Arad al reuniunii învățătorilor de la școlile populare VII. române din protopiețate aradene I—VII” e convocat la conferință pe 7 Novembre st. n. în Arad la școala din suburbiul „Părnéva”.

Sava Grecénu, viceconsulul României la Budapesta, e transferat în aceeași calitate la Berlin, ear' în locul seu la Budapesta e numit Ivan Stavriade, fost până acum secretariu la legațiunea română din Belgrad.

Corône eterne. D-șoara Teresia Pipos dăruiește fondului veduvelor și orfanilor meseriașilor români, înființat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, pentru odihna sufletului neamților sei părinți suma de 2 cor.

La același fond *Bachila lui Lazar Stoia* dăruiește, în amintirea ginerelui s. u Alexandru Taban, zidariu, suma de 1 cor.

Cassarea pedepselor corporale în armata. Fîcra de ordinațiuni a armatei („Armeeverordnungsblatt”) a publicat zilele trecute un ordin preanal, de cuprinsul că *cu începere de la 15 Novembre are să fie cassată din întregă armata austro-ungară ori-ce fel de pedepsă corporală.*

Reun. română de înmormîntare din Sibiu a solvit zilele aceste-a ajutorul statutar după al 42-lea cas de moarte întimplat într-o membru ei. A nume moștenitorilor răposatului Alexandru Taban, zidariu, fost membru al nobilei reuniuni.

Fondul școlii de fete în Cluj. Starea „fondului pentru înființarea unei școlă române de fete în Cluj”, la finea anului 1902 a fost: *Percepțiuni* nr 1902 cor. 1030-76. *Erogațiuni* cor. 1044-45. Restul pasiv al cassei cor. 13-69. *Statul activ:* Depuneri la bancă (după starea din 30 Iunie 1903) cor. 24,059-79. Acți cor. 2600. Pretensiuni cor. 4,389-99. Competențe diverse 3034-49. Total cor. 34,084-27. Statul pasiv al cassei cor. 13-69. Rest activ cor. 34,070-58.

Se face această publicațiune pe baza §-ului 15 din statute. — Cluj, la 27 Octobrie n. 1903. Pentru comitetul de administrațiune: Dr. George Ilea, cassariu.

Victima fumării în pat. Mașinistul Iacob Mányi din Szomolnok, în una din seriile trecute, după culcare și-a aprins o țigaretă, ca să fumeze și în pat. Adormind însă, a scăpat țigaretă pe țările de lemn din scuiptore, cari aprîndu-se au produs fum așa de mult, în cât nenorocitul Mányi a murit asfixiat.

Ursul — în cursă. În pădurile erariale din comitatul Liptó, în apropiere de Podbanszko pădurariul pusese niște curse de ursi. În una din zilele trecute o ceta de vînători abătîndu-se pe acelu au auzit moră de urs și zburit de lanț (lanțul cu care cursa era legată de copaci). Apropindu-se au văcut apoi prins în cursă un urs puternic, pe care apoi unul dintr-o vînători l'a culcat la pămînt cu un glonț ținut în cap. Când s'el scotă din cursă, vînătorii au văcut cu uimire, ca *ursul începuse să-și rîdă piciorul prins*, sigur, ca în schimbul piciorului să scape din prinzore.

Turul dă, — turcul ia. Ziariului „Il Piccolo” din Trieste i-se raportéază din Bitolia, că o deputațiune a creștinilor din Bitolia se plîngă la guvernul Hilmi pașa contra crudelităților pe cari creștinii au să le îndure de la turci, cum și de miseria în care au ajuns din cauza jafurilor comise de turci. Guvernorul a dispus să se distribue într-o creștinii ajutoriu câte 2 tonți turcești (40—44 corône) de fie-care familie. După depărțarea comisiei de pacificare însă turcii au dat navală asupra creștinilor și li-au răpit bănișorii.

Colecta de noroc Gaedicke. Facem atenți pe cetitorii nostri asupra inseratului de astăzi al cunoscutei și celei mai mari colecte Gaedicke. Norocul acestei firme este cunoscut pretutindenea, așa că fie-care voeste să joce numai la norocosul Gaedicke, deore-ce de fapt nu trece trageri în care firma aceasta să nu pîta arăta unul sau mai multe cărți principale.

Sănătate bolnavului, putere celui slab Acésta este devisa lui P. Jurisics, farmacist în Pakracz, ale cărui renumite picături de Pakracz, în urma minunatelor puteri de vindecare, au avut în toate părțile lumii cel mai strălucit succes. Efectul tîmpanat al picăturilor de Pakracz îl istorisește foarte interesant bătrînul Petru Vidmarics, după cum se vede în chipul inseratului din foia noastră. Recomandăm atențiunii stimatei noastre cetitori inseratul lui Petru Jurisics, farmacist în Pakracz, ale cărui picături de Pakracz din nici o casă și nu lipsiască. Devisa noastră a tuturor să fie: Sănătate bolnavului, putere celui slab”.

Cărți și reviste.

„Candela”, revistă bisericăscă-literară a arhiepiscopiei bucovinene, fascicoul 10 pe Octobrie (anul de esistență XXII) a apărut cu următorii sumarii: „Sisteme principale morale-filosofice și diferite principii morale-filosofice”, de profesorul Dr. Emilian Voitschi; „Cartea Iov, tradusă și explicată după textul masoretic”, de Dr. Octavian Onciu (continuare din fascicoul anterior); „Dogma soteriologică, după doctrina bisericii ortodoxe”, de profesorul Dr. Stefan Saghin (continuare din fascicoul anterior); „Patronatul în biserică ortodoxă din Bucovina”, de parochul Dimitrie Dan; 25 pagini text rusesc (pentru credincioșii ruteni ai bisericii din Bucovina), apoi comunicări în afaceri pastorale și notițe de interes bisericăsc.

„Candela” apare în fascicoli lunari, în Cernăuți, și costă 8 corône pe an. Redactorii: Dr. E. Voitschi și Alexandru Manastyrski. Birourile redacției și administrației sunt în rezidența arhiepiscopăscă.

„Imnul unirii”, compoziție de Timoteiu Popovici pentru cor de bărbați, a apărut și se pôte procura de la autor: T. Popovici, profesor de musică în Sibiu. Prețul: 25 fileri.

„România Musicală”, revistă de artă și literatură, redactată de Constantin M. Cordoneanu și Iuliu I. Roșca, a apărut (nr. 15 și 16 de la 15 Septembrie și 1 Octobrie) cu următorii sumari bogat și variat: *Musica în școlile franceze:* Reforma lui Chaumié, de C. M. Cordoneanu; *Vitejia strămoșească, versari,* de N. Rădulescu-Niger; *O dramă chineză, Teatrul Național:* Repertoriul, Deschiderea Stagioniului, Opera italiană, de Rola; *Serbările centenarului lui Berlioz,* de M. L. B.; *Cîntecele populare rusești,* de Cesar Cui. — *Serate musicale,* de Refa. *Correspondențe:* Serate Musicale Victor Hugo, de L. Hautemulle; Stockholm, de N. Lago; Rimnicul-Vâlcea, de IR... *Musică de Cameră:* „Trio”, de N. Lago, de C. M. Cordoneanu. *O conferință a lui Sarcey. Societatea „Armonia” din Bêrlad,* de C. M. Cordoneanu. *Cei cari se duc:* Mărteaune artistului Delaunay. *Știri scurte:* Din Străinătate; De peste Carpați; Din Țară. Diverse. Bibliografie.

„Rom. Musicală” apare în București (str. Olteni nr. 46) și costă 12 lei pe an (pentru preoți și învățători 8 lei).

„Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania”, de Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, vicariu arhiepiscopăsc. Lucrarea valoroasă, bine apreciată atât la noi, cât și în zierele și revistele din România, din prilejul apariției sale. Se împarte în două părți; prima parte, pe 23 côle de format 4° mare, conține un studiu istoric amănunțit, despre reînființarea metropoliei noastre, ear' a doua, pe 55 côle, conține o valoroasă colecție de documente.

„Metropolia” a apărut în editura consistoriului metropolitan și costă 6 corône. Se pôte procura de la librăria archiepiscopăscă. (Sibiu, strada Măcelarilor nr. 45).

„Convorbiri literare”, redactate sub direcția profesorului de universitate Ioan Bogdan, au apărut pe luna Octobrie (fascicoul 10, anul de esistență XXXVII) cu următorii sumarii: „Lydda”, roman de Dailiu Zamfirescu; „Lordul cel mititel”, roman englez, tradus de A.; „Sarbarea de la Putna”, de I. Slavici; „Macedo-românii”, de Dr. G. Alexici; „Tata moș”, schiță de V. Onițiu (din „Clie de repaus” vol. II. de Sorcovă), apoi poezii și bibliografie.

„Conv. literare” apar în București (în editura librăriei Socacu et. Co.) și costă: pentru Austro-Ungaria 15 corône pe an.

Posta redacțiunii.

Parochului E. D. Cele cuprinse în scrisoarea trimisă pune-le în discuție în conferința preoțească a tractului la care aparțini Sînțiața. Acésta e cea mai corectă cale pentru ca ideile — bune — depuse în acea scrisore să pîta să fie eventual și inserate la timpul seu.

Cel mai sigur mijloc
contra podagrei, reumei
 junghiurilor, durerilor de spinare, de solduri
 și contra tuturor durerilor de chiutori este alifia

RESTAURATOR
 a lui **HALÁPI**

scutită prin lege, care nu numai liniștește cele mai
 violente dureri, dar' le și vindecă.

Probată și recomandată de numeroși profesori-medici
 Un tub costă 1 cor. 60 fil.

Singurul deposit:
Apoteca „APOSTOL“
 Budapesta, VIII, József-körut 64.

Ani de zile am suferit de dureri reumatice. Nici un
 mijloc, nici o scaldă nu mi-a ajutat. Numai alifia dale
 Restaurator am a mulțami sănătatea. Primește pentru
 această expresiunea adânc simțitei mele mulțămite, cum și
 asigurarea, că voi recomanda fie-cărui pacient de un ase-
 menea morb în cel mai călduros mod alifia dale.

Budapesta, 10 Sept. 1963. **IOSIF MUNKÁCSI**
 str. hernad 30.

Inainte de folosire [241] 3-30 După folosire

Un tinér solid, militar, cu-
 noscător perfect al limbei magiare și
 germane, **caută o familie mai**
bună, în care să-și pótă petrece tim-
 pul liber de séra pentru **invétarea**
limbei române. [248] 2-3

Adresa în Administrațiune.

Med. univ.
Dr. Otto Grasser
 locuște acuma
Piața-mare 6, I. etagiu.
 Ore de ordinațiune:
 de la 11-12 înainte de amiază;
 de la 2-3 după amiază. [249] 2-9

Farmacia „la ursul negru“
 a lui **Guido Fabritius**
Sibiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu **deposit de specialități medicale-**
farmaceutice, bandage chem. curate, preparate dietetice
 de întărit pentru morboși și reconvașenți, **tot felul de obiecte**
de toaletă, instrumente chirurgice, cum și medicamente
veterinare etc. etc.

Espediție postală în fie-care zi.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică
 Patent nr. 86967. Nu e mijloc secret

Nu e crucea lui Volta! **vindecă și inviorează** **pe lângă garanție.**
 Deosebită atențiune e a se **da împrejurării, că acest**
aparap vindecă bóle **vechi de 20 ani.**

Aparatul acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, im-
 pedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fúitur de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri
 de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mână și
 picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată
 a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. —
 In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire inven-
 ționea mea și ori-cine póte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se
 va vindeca i-se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba apar-
 ratul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparapul meu nu e permis se**
se confunde cu aparapul „Volta“ deóre-ce „Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-
 Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparapul meu e în genere cunoscut, apre-**
ciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — **Prețul aparatului mic e cor. 4.** —
 folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fórté
 slabă.

Espediție din centru și locul de vânđare pentru țără și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Devisa mea:
Sănătate bolnavului, putere celui slab!

Nicolae Jurisics ne-a eliberat de jugul turoese, ear' Petru Jurisics, farmacist în Pakracz, ne-a
 scápat de cel mai mare inimic, de bóia, prin mijlocul seu de efect minunat.

Picături de Pakracz ale lui Jurisics sunt un astfel de bal-
 sam miraculos, care
 din nici o casă se nu **Picături de Pakracz ale lui Jurisics** cuprind
 lipsesc, deóre-ce **Picături de Pakracz ale lui Jurisics** în sine
 avantajul, că pot fi întrebuințate contra tuturor bólelor, și se dovedese întotdeauna și pretutin-
 denea de **Picături de Pakracz ale lui Jurisics** sunt cel mai sigur
 minime, mijloc contra bó-
 lelor de stomac, constipației, cărcelilor de stomac, scaunului neregulat, lipsei de
 apetit, hemoroidelor și deei și durerii de cap ce obvine din aceste, acreei în gât, rigát-
 turilor, amețelii, anemiei și contra tuturor catarelor de stomac; se folosese însă și pe din
 afară, cu strălucit efect, la umfături, arsuri, junghiuri în membre, și la bóle reumatice.

Unde nu mai ajută **Picături de Pakracz ale lui Jurisics** deja după scurtă folosire nu
 nici un mijloc, acolo **Picături de Pakracz ale lui Jurisics** numai ușurează durerile dar' și
 vindecă bóla. Numéroșe scrisori de mulțămite și recunoștinș din tóte țările lumii dovedesc acésta.

Picături de Pakracz ale lui Jurisics se comandă direct de la
PETRU JURISICS, farmacist în PAKRACZ nr. 424.

Prețul împreună cu instrucțiunea de folosire, lădiță și porto:
 12 sticle cor. 5.— 36 sticle cor. 12.40 Tot la 12 sticle Picături de
 24 „ „ 8.60 48 „ „ 16.— Pakracz — una gratis

Contra tusei, bólelor de plumâni, catarelor de gátlej, răgu-
 șelei, răsuffării grele, junghiurilor în còste, influenței și
 catarelor de tot soiul, cel mai nelntrecut mijloc

Sucul de buruieni slavonice al lui Jurisics
 Prețul: 2 sticle cor. 3.40, 4 sticle cor. 5.80, 6 sticle cor. 8.20.

Contra tuturor casurilor de friguri
 mijloc deosebit de bun **„Febri-Fugo“** care vindecă fórté iute și
 este sigur.

Prețul: 2 sticle cor. 4.20, 4 sticle cor. 7.—, 6 sticle cor. 10.—.

Din suc de buruieni slavonice și „Febri-Fugo“ mai puțin de 2 sticle nu se pot
 espeda. Și la comandarea acestor mijloce se adauge o sticlă din Picături de
 de Pakracz ale lui Jurisics — gratis!

Devisa mea: [251] 1-24
Sănătate bolnavului, putere celui slab
 Deposital principal în Budapesta:
JOSEF TÖRÖK, farmacist, Königsgasse 12

Petru Vidmarics esplică minunatul efect
 al Picăturilor de Pakracz

Nr. 3766/903. [252] 1-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **pri-**
mariu al orașului Szászsebes,
 devenit vacant prin mórte, pe timpul
 până la finea anului 1907 la ordinul
 vice-comitelui comitatens nr. 9787/903
 se escrie concurs cu termin până în 20
 Novembre a. c.

Reflectanții la acest post împreunat
 cu un salariu fundamental anual de
 3400 cor. și 5 cuincuenale au ași ina-
 inta rugările timbrate și instruate cu
 documentul de cualificațiune prescriș
 în §. 74 din art. de lege XXII ex
 1886 și a §. 5 p. 7 din art. de lege
 I ex 1883 până în timpul mai sus in-
 dicat la subscrișul magistrat orașenesc.
 Szászsebes, în 23 Octobree 1903.
Magistratul orașenesc.

A apărut:
Modele de cusături românești
 Prețul 50 fileri, plus porto 5 fileri.
 Librăria archidieceșană.

8 zile de probă!
 Pentru numai fl.
 2.75 trimit cu ram-
 burs ori primind ba-
 nii înainte

Un orologiu de busunariu nichel-remontar,
 marca „Sistem-Roskopf Patent“, cu mecha-
 nism de 36 ore și arătător de secunde, umblă
 precis până pe-o minută, cu garanție pe 3 ani
 (un lanț de goldin elegant și articole de re-
 clam se alătură gratuit).

In cas că nu convine, banii se inapoiază, deci
 risicul eschis.

M. J. Holzer
 Deposit en gros al fabriciei de orológe și
 aurării, Krakau (Österr.) Dietelsg. nr. 66
 Liferant al funcționarilor ces. reg. de stat.
 Prețuri curente ilustrate de orológe și aurării
 gratis și franco.
 [240] 1-20 Agenti se caută.
 Anunțuri de felul acesta sunt imitațiuni.

Lista câștigurilor de la a XIII.
 loterie de clasă r. ung. priv.
55.000 câștiguri
110.000 losuri.
 Tot al doilea los câștigă!
 Câștigul principal eventual
1 milion coróne

1 premie de	600000
1 câștig de	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
2 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	50000
1 „	40000
5 „	30000
3 „	25000
8 „	20000
8 „	15000
36 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
437 „	2000
803 „	1000
1528 „	500
140 „	300
34450 „	200
4850 „	170
4850 „	130
100 „	100
4350 „	80
3350 „	40
55000 câșt. și pr. în sumă	14.459.000

INVITARE
 la **clasa I.**
 de la a
XIII. loterie de clasă r. ung. priv.
 Tragerea deja în
19 și 20 Novembre 1903.

Prețul clasei I. face pentru
 un los întreg o jumătate un pătrar o optime
Cor. 12.— 6.— 3.— 1.50

Espedarea losurilor originale se face trimitên-
 du-se banii înainte, ori cu ramburs Mai ușor și
 mai eștin se comandă prin asignațiune postală.
 Fie-cărei comande se adauge un plan oficial.
 Liste de trageri oficiale se trimit imediat după
 tragere. Șecuri postale pentru trimiterea bani-
 lor fără porto — gratis și franco.

Rog a se face comandele cu posibilă
 grăbire. [253] 1-5

A. GAEDICKE
 Cea mai norocósă colecță din Ungaira.
Budapesta, strada Kossuth-Lajos nr. 11

Norocul lui GAEDICKE
e colossal!
 Câștigurile principale ce urmész au
 fost plătite cu bani gata mușteriiilor
 pe losul

Nr. 62551	600000	cor.
33464	400000	„
11119	400000	„
28916	400000	„
42758	100000	„
49878	100000	„
87991	100000	„
60912	70000	„
17357	60000	„
78863	60000	„
82528	60000	„
97263	60000	„
6920	30000	„
38691	30000	„
90964	30000	„
23481	25000	„
30049	25000	„
52235	25000	„
14774	20000	„
28950	20000	„
33402	20000	„
35862	20000	„
44410	20000	„
60781	20000	„
78848	20000	„
88874	20000	„

Resultatele nórocóse
 ale lui Gaedicke
 sunt neîntrecute, deóre ce nici o
 colecță nu póte aréta astfel de
 rezultate uriașe.